

Til Familieministeriet

Att. Louise Pedersen

lspe@famstyr.dk

famliestyrelsen@famstyr.dk.

Lyngby d. 14. december 2006

Hørings svar - udkast til forslag om dagtilbudslov

Indledningsvis skal Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anføre, at vi tilslutter os grundideen i lovforslaget.

Særligt ønsker BKF at fremhæve, at vi tilslutter os:

1. Selvstændig lov

At bestemmelserne vedrørende tilbud til børn og unge optages i én selvstændig lov, hvor formålet med og indholdet i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud samt sammenhængen til andre tilbud til børn og unge tydeliggøres.

2. Dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud som selvstændige afsnit

At bestemmelserne opdeles i henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud, og hver type tilbud har fået sin egen formålsbestemmelse. Og at betegnelsen dagtilbud alene anvendes om de tilbud, som henvender sig til førskolebørn.

3. Forenkling af etableringsformer

At der med lovforslaget tydeliggøres de to forskellige etableringsformer: ”i daginstitution” eller ”i private hjem”. Herunder, at der sondres mellem driftsformen som henholdsvis kommunal, selvejende eller privat dagtilbud.

BKF havde gerne set en yderligere forenkling, og at de administrative opgaver med drift af private dagtilbud blev løst af den kommunale forpligtigelse.

4. Større fokus på indholdet i tilbuddene og vigtigheden af den pædagogiske indsats

At der indledes med en formålsbestemmelse, som beskriver de overordnede formål med arbejdet i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud. Samtidig får hvert område en selvstændig formålsbestemmelse, der tydeliggør og præciserer indholdet i den enkelte type af tilbud målrettet den specifikke aldersgruppe.

5. Større fokus på sammen Pædagogiske læreplaner

At bestemmelserne vedr. læreplaner nu er præciseret og skrevet direkte ind i lovteksten.

6. Sammenhængen til øvrige tilbud

At de enkelte tilbud forpligtes til at skabe sammenhæng og kontinuitet mellem de enkelte tilbud. Dette vil efter BKF's opfattelse medvirke til, at overgangene mellem f.eks. dagtilbud og skole i højere grad bliver harmoniske og aldersmæssigt udfordrende, og at de enkelte tilbud ikke ses isoleret fra hinanden. BKF har med tilfredshed noteret sig, at det af formålsbestemmelsen for fritidshjem fremgår, at tilbuddet

skal give mulighed for tid, fred og rum til at læse lektier. BKF er af den opfattelse, at det bør være et krav, at fritidshjem (og SFO) tilbyder lektielæsning.

BKF tager det for givet, at de kommende indholdsbeskrivelser for SFO koordineres og samstemmes med dem, der bliver gældende for fritidshjem.

7. Forebyggelse af negativ social arv

At der er særlig fokus på indsatsen for udsatte børn i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud

8. Sprogvurdering af treårige

At der fremover sikres sprogvurdering til treårige.

9. Tydeliggørelse af klageadgang

At det nu fremgår af de enkelte bestemmelser i lovforslaget, hvor der er klageadgang til Det Sociale Nævn.

10. Afklaring af grænsegængere samt at et barn alene kan råde over én fuldtidsplads.

At der er ros ift. afklaringen. I en række kommuner har der været sager, som har givet anledning til en del problemer. Med lov og bemærkninger er disse sager nu på plads.

BKF skal endvidere fremhæve en række punkter i lovforslaget, som ikke er hensigtsmæssige, og dermed bør ændres efter BKF's opfattelse.

1. Implementeringsfasen

Implementeringsfasen er meget kort, når man forventer at iværksætte loven pr. 1. juli 2007. Den overvejende del af landets kommuner er i færd med sammenlægning & overtagelse af opgaver fra amterne. BKF anbefaler, at loven iværksættes pr. 1. januar 08, så der er tid til at implementerer lovændringen

2. Formålsbestemmelsen for dagtilbud indtil skolestart (§7)

§ 7 i loven og i de specielle bemærkninger sættes det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, som fremmer trivsel, udvikling og læring op som hovedformål. Under denne hovedindgang står som stk. 2 til 5 underordnet. Det virker besynderligt at demokrati, omsorg og læring ikke er hovedformålet.

Endvidere mangler der efter BKF's opfattelse begrebet sundhed i formålet.

3. Pædagogiske læreplaner

BKF tilslutter sig, at læreplans-begrebet indskrives i loven. BKF ser det dog problematisk, at der er et krav om, at metoder og læringsaktiviteter skal skrives ind i den pædagogiske læreplan. BKF må fastholde, at det er i den enkelte kommune, der fastlægges metodevalg – ikke via statslig lovgivning og ikke mindst kommende statslige evaluering. BKF ønsker således denne formulering taget ud af teksten.

Det fremgår, at kommunalbestyrelsen fremover hvert år skal drøfte institutionernes evaluering. Det må fremgå af bemærkningerne, at såvel godkendelse af pædagogiske læreplaner som evaluering kan delegeres til forvaltningsniveau.

4. Principper for det pædagogiske arbejde og mål for de 6 temaer i den pædagogiske læreplan

Der er fortsat kludder mellem forældrebestyrelsens ret til at fastlægge pædagogiske principper og opstilling af mål i de pædagogiske læreplaner. Det bør i stedet fremgå, at forældrebestyrelsen indenfor de kommunale mål, fastlægger institutionens værdigrundlag og overordnede målsætninger. Herefter går

man videre med at opstille mål for de 6 temaer i den pædagogiske læreplan, for sprogstimulering, for overgange mv.

Derudover fremgår det af de specielle bemærkninger til § 15, at forældrebestyrelsen fastlægger principper for de pædagogiske metoder, som anvendes i institutionen. Lidt firkantet sagt, er det noget sludder, som også står i den nuværende vejledning. Man kan ikke vedtage principper for metoder – andet end at de skal være eksperimenterende, være evidensbaseret, bygge på anerkendte metoder osv. Og dette bør fremgå af en kommunal beslutning om målsætninger for dagtilbudsområdet og ikke være op til hver forældrebestyrelse.

5. Retningslinier for medvirken til udmøntning af kommunens sammenhængende børnepolitik (§ 3 stk. 2)

Det er BKF's opfattelse, at det bør være mål i stedet for retningslinier, som skal beskrives her. Endvidere, at fx også folkeskoleloven bør justeres, således at det sikres, at kravene til udmøntning af børnepolitikken gælder for alle relevante tilbud.

Det fremtræder ikke klart hvilken afvejning mellem frit valg på tværs af kommunegrænser og tilbud om særlig støtte til borgerne, der sigtes imod. Den kommunale interesse vil være at sikre, at almene "normal" tilbud stilles til rådighed på tværs af kommunegrænser inden for det gældende regelsæt, men at tilbud om særlig støtte (det kan fx være særlige grupper, støttepædagoger mv.) i almindelighed må kunne forbeholdes kommunens egne borgere. Ligeledes bør fremgå, at specialdaginstitutionerne ikke er omfattet af de almene fritvalgs regler.

6. Krav om offentliggørelse

BKF tilslutter sig bemærkningen om, at *"Forældrene har ret til indsigt i kvaliteten af dagtilbuddene"*. BKF tilslutter sig også kravet om, at *"kommunalbestyrelsen forpligtes til at skabe større åbenhed om dagtilbudsydelsen i private og offentlige dagtilbud i den enkelte kommune. Information om dagtilbudsydelsen medvirker til forventningsafstemning mellem forældrene og kommunen eller det enkelte dagtilbud. Brugerinformation giver de enkelte familier indsigt i rammerne for tilbuddene og understøtter herved familien, når de skal vælge dagtilbud"*

Det er dog BKF's opfattelse, at der skal sikres frie rammer til præsentation og udformning af oplysningerne ud fra lokale behov og traditioner så unødvendigt ressourceforbrug til produktion af oplysninger, som ikke har en reel værdi, kan undgås. Adskillige af de nævnte detailkrav kunne fx udgå til fordel for en bestemmelse, der sikrer, at dagtilbud skal stille sig til rådighed for forældre, som ønsker at komme på besøg for at se og høre om tilbuddet.

7. Forældrebetalte madordninger

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til de forældrebetalte madordninger. *Også denne ordning vil medføre øget administration og indgå i DUT-forhandlingerne.*

8. Sprogvurdering (§ 11)

Her står i bemærkningerne "... for, at alle 3-årige børn får tilbudt en sprogvurdering..." Det er BKF's opfattelse, at sprogvurderingen ikke bare skal være et tilbud, men et krav ift. alle børn. Det er endvidere BKF's opfattelse, at § 4a i folkeskoleloven om sprogvurdering/undervisning af tosprogede børn bør løftes over i den nye dagtilbudslov. Endvidere er det BKF's opfattelse, at der i bemærkningernes afsnit 3.5, hvor der påpeges fokus på udvikling af *børns sprog* bør ændres til at stå *"børns sprog og begrebsudvikling"*.

Herudover er det afgørende, at det screeningsmateriale, som der udarbejdes i regi af Familienministeriet koordineres med det materiale, som udarbejdes i Undervisningsministeriet til skolestarterne.

9. Specialforanstaltninger for førskolebørn samt børn i fritidstilbud

Områderne har naturlige og tætte samarbejdsflader til såvel normalområdet, som det børnesociale område. Uafhængig af, hvordan det lovgivningsmæssigt placeres, skal der i de enkelte kommuner sikres det tætte samarbejde og den overordnede faglige, organisatoriske, økonomiske og ledelsesmæssige koordinering.

Det er BKF's opfattelse, at de nuværende grænser mellem specialtilbud og normalt tilbud ikke er hensigtsmæssige (på skoleområdet, dagtilbudsområdet etc.). Det er også BKF's opfattelse, at det er hensigtsmæssigt for at sikre den bedst mulige kombination af faglighed og økonomi, at børn med særlige behov *betragtes og opfattes ud fra normalområdet* og ikke specialområdet.

Det er derfor BKF's opfattelse, at

- specialpædagogisk bistand til småbørn
- specialdagtilbud, -fritidshjem og -klubber
- Sprogstimuleringsopgaverne efter folkeskolelovens §4a (jf ovenfor)

bør flyttes ind i den nye, selvstændige dagtilbudslov (svarende til hvad der også er gældende på skoleområdet). Det giver ikke mening at det fortsat skal svære en del af hhv. folkeskoleloven og serviceloven.

10. BMV (§§ 12, 13, 46)

De fremgår af de specielle bemærkninger til § 12, hvad der kan indgå i børnemiljøvurderingen.

BKF vil foreslå, at begrebet "stue" erstattes af lokaler, idet stuer indikerer en bestemt organisationsform, som mange steder ikke anvendes længere.

Begrebet "stole og borde" bør nok erstattes af møbler, gulvareal og fysiske aktivitetsmuligheder.

Længere fremme i afsnittet står der om legepladser. Det bør fremgå, at legepladsen skal kunne tilgodesee temaerne i de pædagogiske læreplaner.

Det bør endvidere understreges, at BMV'en kan udformes som en integreret del af virksomhedsplanen

11. Forældrebestyrelser (§ 14)

BKF har med stor tilfredshed noteret sig, at vores tidligere forslag om at:

"Forældrebestyrelser kan oprettes på tværs af dagtilbud, eksempelvis efter distrikter, eller som en fællesbestyrelse for en institution, der økonomisk og ledelsesmæssigt er en samlet enhed, men som fysisk er tre institutioner placeret i geografisk nærhed af hinanden", er skrevet ind i bemærkningerne til loven. Til sidst i denne sætning bør i øvrigt anvendes et andet begreb end *...tre institutioner...* det kan fx være "enheder", for at undgå forvirring om institutionsbegrebet.

For selvejende daginstitutioner er der beskrevet to modeller for, hvordan forældre med børn i en selvejende daginstitution sikres en indflydelse på en måde, der som minimum svarer til den, forældrene har i kommunale institutioner. Det tilslutter BKF sig naturligvis. Men det er også BKF's opfattelse, at det ikke sikres på en rimelig måde ved at beskrive to modeller - hhv. et enstrengede og tostrengede system. Det er BKF's opfattelse, at der alene skal bygges på et enstrengt bestyrelsessystem, hvor forældrene har flertallet.

12. Forældrebestyrelsens inddragelse udarbejdelse af pædagogiske læreplaner

Ifølge loven er det lederen, der har ansvaret for læreplanerne og skal inddrage forældrebestyrelsen. Af bemærkningerne i afsnit 3.2. står der, at forældrebestyrelsen inddrages i godkendelsen. Spørgsmålet er derfor, om en forældrebestyrelse i et kommunalt tilbud kan nedlægge veto mod godkendelsen, eller om det er lederens ansvar overfor kommunalbestyrelsen? Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 6,

at man ønsker at tydeliggøre lederens ansvar. Det må betyde, at en forældrebestyrelse ikke kan nedlægge veto?

BKF tager for givet, at det er lederens ansvar – og ikke bestyrelsens, og at det præciseres.

BKF forudsætter i øvrigt, at kommunalbestyrelsens forpligtelser i tilknytning til arbejdet med pædagogiske læreplaner –fx evalueringsforpligtelsen (jf ovenfor) - kan delegeres til forvaltningen, med henblik på at sikre fornuftige arbejdsgange i store kommuner med mange daginstitutioner.

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til § 9, at lederen skal inddrage forældrene. BKF går ud fra, det er en fejl. Der må menes forældrebestyrelsen.

13. Ansættelse af personale (§§ 15 stk 4, 49)

Det er BKF's opfattelse, at bestyrelsen *ikke* skal have indstillingsret, men en udtaleret ift. såvel ansættelse af leder, som faste medarbejdere.

14. 24 uger eller 26 uger?

Rundt om i lovforslag og bemærkninger optræder på skift 24 uger som grænse og 26 uger som grænse. (samt de 4 uger oveni i forbindelse med pladsgarantien). Kan der ikke stå samme alder alle steder hvad enten det er 24 uger eller 26 uger?

15. Pasning eller læring og udvikling

Det fremgår af de indledende bemærkninger til lovforslaget i afsnit 1.0., at ”dagtilbud har imidlertid udviklet sig fra primært at være et servicetilbud til borgerne om pasning, mens forældrene gik på arbejde, til i dag at have en selvstændig værdi og funktion i forhold til børns udvikling og læring.”

Dette tilslutter BKF sig. BKF er derimod ikke enig i, at det konkrete lovforslag vægter forældrenes behov for fleksibilitet til arbejdsmarkedet på bekostning af børnenes behov for kontinuitet, at have et fast forpligtende fællesskab, etablering af læringsmiljøer mv. Det sker, når man via lovens § 78 stk. 4 ønsker at kommunalbestyrelserne kan få mulighed for at give kombinationsmuligheder mellem dagtilbud og privat pasning.

16. Klubtilbud

Det fremgår i dag, at en kommune i forbindelse med overvejelser om behovet for klubtilbud skal inddrage alle andre former for fritidstilbud til aldersgruppen. Det står endvidere i de specielle bemærkninger til § 4, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud. Begrebet nødvendige antal pladser står ikke i loven for klubområdet. Det har tidligere været sådan, at en kommunalbestyrelse kunne inddrage hele paletten, når de skulle vurdere det nødvendige antal pladser, eksempelvis pladser oprettet efter folkeskolelov, folkeoplysningslov og ungdomsskolelov. BKF kan ikke genfinde dette i den nye lov og ej heller i bemærkningerne. Til gengæld fremgår det af de specielle bemærkninger til § 4 finde, at hvis en kommunalbestyrelse har plads i en skolefritidsordning, kan forældre ikke stille krav om en plads i et fritidshjem (og der nævnes også klubtilbud i det afsnit). BKF går ud fra, at det er en forglemmelse.

17. Søskendetilskud til klubpladser

Det ser ud som om, at kommunerne fremover er forpligtet til at give søskendetilskud, hvis man har børn gående i klubtilbud. Hvis det er korrekt opfattet, får det følger for DUT forhandlinger samt for klubtilbud og klublignende tilbud under anden lovgivning.

18. Begrebet barnepasser

Dukker først op i bemærkningerne i afsnit 3.9. men fremgår ikke af loven. Det bør det.

19. Tilskud til privat pasning før 24 uger

En kommunalbestyrelse kan ifølge loven beslutte at give tilskud i særlige tilfælde. Det fremgår ikke af lov eller bemærkninger, hvad de særlige tilfælde er.

20. Lederens ansvar

Det bør fremgå af de specielle bemærkninger til § 6, at ”.....det er lederen – ikke forældrebestyrelsen – der har det endelige ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse af dagtilbuddet” overfor kommunalbestyrelsen/ den selvejende institutions bestyrelse. Eller med andre ord: BKF forudsætter, at der ikke med de nye bestemmelser gives ledere af daginstitutioner en enekompetence iht loven, idet dette vil blive en væsentlig barriere for områdeledelse mv.

21. At tale dansk i dagtilbud

BKF tilslutter sig, at der tales dansk i dagtilbud. Det er dog BKF's opfattelse, at beskrivelsen går for vidt i de specielle bemærkninger til § 7 stk 4. Det bør fremgå, at sproget er dansk, men at man af hensyn til nye børn, der ikke taler dansk, også kan benytte andre sprog som led i arbejdet med børnene – og for at skabe tryghed for børn, der ikke forstår dansk. Som eksempel kan nævnes en nordsjællandsk kommune, som netop har modtaget 2 5 årige børn, som kun taler fransk. Det må være muligt for en pædagog at bruge franske ord, for at hjælpe barnet med at blive integreret i institutionens hverdag, og hjælpe barnet til at forstå, hvad der foregår.

22. Forældrebetaling for kommende skolebørn (§31)

I de specielle bemærkninger til § 31 står der, at vi først kan opkræve 30% af fritidshjemsbetalingen fra 1. maj. Mange kommuner flytter børnene d. 1. april. Flytter børnene 1. april må der kun betale 25 % af fritidshjemstaksten. Det bør være en kommunal opgave at afgøre, hvornår et barn er et fritidshjemsbarn.

Herudover bør betalingsreglerne for hhv fritidshjem og SFOer harmoniseres.

23. Privat dagpleje (§34)

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 34, at der skal indgås en aftale mellem kommunalbestyrelsen og den private dagpleje. Det bør fremgå direkte af loven.

24. søskendetilskud til private institutionspladser (§40)

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 40 i loven, at søskende- og fripladstilskud fastsættes til et beløb i kroner og ører svarende til, hvad forældre med børn i kommunale dagtilbud maksimalt får i tilskud. Det bør fremgå direkte af loven.

25. Tilsynsforpligtelsen

Bemærkningerne til § 5 ”står så underligt og flagrer” midt under de specielle bemærkninger til kapitel 12.

26. frit valg og specialpladser

Ministeriet har tidligere bekræftet, at frit valg ikke gjaldt for de nuværende amtspladser (i øvrigt svarende til, hvad der er gældende på skoleområdet). Det bør præciseres, hvad der sker, når amtspladser forsvinder og nye specialinstitutionspladser opstår. Der kan ikke være frit valg for forældre til at vælge over kommunegrænsen til specialpladser.

27. Skole og overgang

Det må indskrives i folkeskoleloven, at skolens ledelse har den samme forpligtelse til at sikre overgang og samarbejde. Desuden bør det fremhæves i bemærkningerne, at det er de pædagogiske rammer og grundlag, der skal sikre overgange, idet daginstitutioner og skoler mange steder hhv. afleverer og modtager børn på kryds og tværs.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse hos:

Børne- og Kulturdirektør Per B. Christensen, tlf. 55 78 49 22, perbc@naestved.dk, eller
Børne- og Fritidsdirektør Klaus Nørskov, tlf. 45 97 30 75, kn@ltk.dk

På bestyrelsens vegne

Klaus Nørskov